

Poznań, 30 kwietnia 2024 r.

**WYSTĄPIENIE POKONTROLNE Z KONTROLI PROBLEMOWEJ/
SPRAWDZAJĄCEJ*
PRZEPROWADZONEJ PRZEZ ODDZIAŁ HIGIENY KOMUNALNEJ**
WOJEWÓDZKIEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ W POZNANIU
W POWIATOWEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ W GOSTYNIU
ul. Przy Dworcu 4, 63-800 Gostyń
adres PSSE**

1. Data kontroli: 19 marca 2024 r.

2. Znak pisma: DN-HK.1611.1.2024

3. Kontrolowana komórka organizacyjna PSSE:

3.1. Imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby/ osób* przeprowadzających kontrolę zgodnie z upoważnieniem WPWIS – upoważnienie nr 7/2024 z dnia 18 marca 2024 r.:

3.2. Imię i nazwisko osoby/ osób* biorących udział w kontroli ze strony PSSE w Gostyniu:

4. Zakres kontroli: Sprawdzenie pod względem merytorycznym działalności Oddziału Nadzoru Sekcja Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Gostyniu w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektami wodnymi (wodociąg Czajkowo).

5. Wyniki i ustalenia z kontroli

5.1. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta:

5.1.1. Sprawdzenie dokumentacji obiektu (zgromadzonej w PSSE)

W pierwszej części kontroli, na podstawie dokumentacji, dokonano oceny nadzoru PSSE w Gostyniu nad

zarządzany jest przez

Punkty pobierania próbek wody wyznaczane są w uzgodnieniu z przedsiębiorstwem wodociągowym i w większości przypadków są wspólne dla PSSE i przedsiębiorstwa. zaopatruje w wodę 898 osób, przy produkcji wody 453 m³/dobę. Długość sieci wodociągowej wynosi 15,84 km (z przyłączami).

Liczba punktów pobierania próbek wody wyznaczona dla jest odpowiednia w stosunku do ilości produkowanej wody, długości sieci wodociągowej i liczby zaopatrywanej ludności. Na ww. wodociągu wyznaczono 5 punktów pobierania próbek wody przeznaczonych do spożycia przez ludzi (4 punkty na sieci i 1 na stacji uzdatniania wody). PSSE w Gostyniu nie posiada

Ostatnia kontrola sanitarna omawianego odbyła się w 2023 r. W roku 2022 nie był kontrolowany. Wskazane jest, aby kontrole obejmujące swoim zakresem m.in. ocenę sanitarno-technicznego ujęcia wody i urządzeń wodociągowych przeprowadzane były co roku.

PSSE w Gostyniu podpisała protokół uzgodnień na rok 2024 z 18 stycznia b.r. Do protokołu dołączony został harmonogram pobierania próbek wody w ramach kontroli urzędowej oraz kontroli wewnętrznej. Zwraca się uwagę, iż protokoły uzgodnień podpisywane z przedsiębiorstwami wodociągowymi powinny być na bieżąco aktualizowane oraz ujednolicone zgodnie z opracowanymi wzorami, które zostały przekazane do państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych w październiku 2013 r.

Zgodnie z oświadczeniem osób obecnych w czasie kontroli wyniki badań próbek wody wykonywane w ramach kontroli wewnętrznej przekazywane są przez przedsiębiorstwo regularnie.

Pracownicy PSSE w Gostyniu prowadzą zawierający m.in. datę zgłoszenia awarii, nazwę przedsiębiorstwa datę wystąpienia awarii. Producent wody przekazuje informacje o awarii najczęściej drogą mailową. W protokole kontroli znajduje się zapis przypominający o niezwłocznym powiadomieniu PPIS w Gostyniu o wystąpieniu awarii.

W okresie objętym kontrolą (od 01.01.2022 r. – 19.03.2024 r.) PPIS w Gostyniu nie wydawał ocen higienicznych dla materiału lub wyrobu stosowanego w procesach uzdatniania wody [(zgodnie z § 24 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294 ze zm.))] oraz nie dokonywał weryfikacji, czy materiał lub wyrób stosowany w dystrybucji wody

nie uwalnia do wody niebezpiecznych substancji, które w inny sposób negatywnie wpływają na jakość wody dla [REDAKTOWANE] (§ 24 pkt. 3 ww. rozporządzenia). W Oddziale Nadzoru Sekcja Higieny Komunalnej prowadzony jest wykaz parametrów, które wymagają monitorowania w wodzie dostarczanej odbiorcom usług z uwagi na zastosowane materiały lub wyroby w procesach uzdatniania lub dystrybucji wody (§25 pkt. 8 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi). Ponadto podczas kontroli sanitarnych pracownicy informują o obowiązku ubiegania się o oceny higieniczne na materiały i wyroby stosowane w procesach uzdatniania wody oraz materiały podlegające weryfikacji w procesach dystrybucji wody.

Pracownicy PSSE w Gostyniu sporządzają na podstawie badań wykonywanych w ramach kontroli urzędowej, jak i wewnętrznej:

- bieżące oceny jakości wody;
- okresowe oceny jakości wody;
- obszarowe oceny jakości wody.

Sporządzone oceny przekazywane były zarówno do producenta wody, jak i władz samorządowych.

Na podstawie analizy wyników badań próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej z [REDAKTOWANE] (według ustalonego harmonogramu, w zakresie monitoringu parametrów grupy A na podstawie których wydano bieżące oceny jakości wody: ON-HK.9051.2.3.2023 z 21.03.2023 r., ON-HK.9051.2.3.2023 z 18.12.2023 r.) zwrócono uwagę, że na sprawozdaniach z wykonanych badań (wyniki badań niekwestionowane) nie uwzględniono parametru „smak”.

Zgodnie z § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294 ze zm.) wewnętrzna kontrola jakości wody realizowana przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne obejmuje wykonywanie badań jakości wody w urządzeniach wodociągowych w zakresie dotyczącym wymagań i parametrów objętych monitoringiem zgodnie z częścią A i częścią B załącznika nr 2 do rozporządzenia [...].

W nawiązaniu do powyższego zwraca się uwagę, iż zgodnie z § 20 ust. 1 pkt 1 w ramach nadzoru nad jakością wody prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny weryfikuje wywiązywanie się podmiotów, o których mowa w § 6 i § 7, z realizacji badań jakości wody zgodnie z ustalonym harmonogramem [...]. W przedstawionej przez PSSE w Gostyniu

dokumentacji brak dowodów potwierdzających, aby zweryfikowano wywiązanie się podmiotu z nałożonego obowiązku i w następstwie zobligowano producenta wody do przekazywania sprawozdań z badań zawierających wszystkie parametry objęte monitoringiem parametrów grupy A (również „smaku”), zgodnie z częścią A załącznika nr 2 do ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia.

W analizowanej ocenie obszarowej (ocena obszarowa jakości wody dla Miasta i Gminy Gostyń za 2022 r., znak ON-HK.903.4.2023 z 10.02.2023 r.), przy opisie przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrów jakości wody, nie wskazano ich wpływu na zdrowie konsumentów.

Zgodnie z § 23 ust. 2 pkt 2 lit. d rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294 ze zm.) ocena obszarowa powinna zawierać powyższe dane.

Przeanalizowano również wydaną przez PPIS w Gostyniu „Ocenę stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej powiatu gostyńskiego za rok 2023” – rozdział „Jakość wody przeznaczonej do spożycia” pod względem danych jakie powinny być zawarte w ocenie obszarowej wydawanej dla obszaru powiatu i przekazywanej do starosty (według oświadczenia pracowników PSSE w Gostyniu biorących udział w kontroli, PPIS nie wydaje innej niż wymieniona powyżej oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dla obszaru powiatu - w związku z obowiązkiem wydawania oceny również dla obszaru powiatu, pracownicy PSSE w Gostyniu w dniu kontroli przedstawili do wglądu ww. dokument).

Powyższa ocena nie zawiera wszystkich danych, o których mowa w 23 ust. 2 ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. tj.:

- brak wykazu producentów wody zaopatrujących ludność;
- brak informacji o:
 - wielkości produkcji wody dostarczanej od poszczególnych producentów;
 - liczbie ludności zaopatrywanej w wodę (w ocenie wskazano jedynie udział w zaopatrzeniu ludności powiatu w [%] przez poszczególne grupy produkcyjne wodociągów);
 - dezynfekcji wody;
 - wpływie pojawiających się przekroczeń na zdrowie konsumentów (przy opisie przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrów jakości wody).

Wszystkie wydawane oceny obszarowe powinny zawierać dane, o których mowa w 23 ust. 2 ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r.

Postępowanie w przypadku wystąpienia przekroczeń badanych parametrów w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi pochodzącej z [REDAKTOWANE] przeanalizowano na podstawie dwóch poniżej opisanych spraw:

1. W pierwszej analizowanej sprawie 19.09.2022 r. pobrano próbki wody do badań (w ramach kontroli urzędowej) z dwóch punktów zlokalizowanych na sieci wodociągowej. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono niewielkie przekroczenie parametru mikrobiologicznego w jednej z dwóch pobranych próbek wody, które nie stanowiło zagrożenia zdrowotnego dla konsumentów wody. W drugiej z pobranych próbek wody na sprawozdaniu z wykonanych badań wykazano „smak” – „nieakceptowalny przez konsumenta”.

Z udostępnionej w czasie trwania kontroli przez pracowników PSSE w Gostyniu dokumentacji wynika, iż:

- laboratorium PSSE w Lesznie 21.09.2022 r. przekazało do PSSE w Gostyniu częściowe sprawozdanie z badań, na którym odnotowano przekroczenie parametru mikrobiologicznego w próbce wody pobranej z punktu zlokalizowanego na sieci wodociągowej. Ponadto, 26.09.2022 r. do PSSE wpłynęły całościowe sprawozdania z wykonanych badań. Poza ww. przekroczeniem mikrobiologicznym, na drugim sprawozdaniu z badań (w próbce wody pobranej w innym punkcie na sieci wodociągowej niż wymieniony powyżej) wykazano „smak” – „nieakceptowalny przez konsumenta”. W próbce wody, w której wykazano przekroczenie mikrobiologiczne smak nie był oznaczony.

- w zgromadzonej dokumentacji brak dowodów potwierdzających, aby informacja o przekroczeniu parametru mikrobiologicznego została niezwłocznie przekazana do producenta wody. Po otrzymaniu przez PSSE całościowych sprawozdań z badań brak również udokumentowanych dowodów, aby do producenta wody przekazano informacje o nieakceptowalnym smaku wody. W zgromadzonej dokumentacji brak również danych o ewentualnych działaniach podejmowanych przez przedsiębiorstwo wodociągowe.

Niemniej jednak, 21.10.2022 r. do PSSE w Gostyniu wpłynęło sprawozdanie z badań próbki wody pobranej 22.09.2022 r. w ramach kontroli wewnętrznej. Próbką została pobrana w jednym punkcie, w którym wcześniej stwierdzono

przekroczenie mikrobiologiczne. Oznaczono dwa parametry mikrobiologiczne (w tym jeden, który był wcześniej przekroczony). Wyniki niekwestionowane. Zwraca się uwagę, iż w zgromadzonej dokumentacji brak również dowodów potwierdzających, aby pracownicy PSSE w Gostyniu pozyskali od producenta wody informacje o ww. niekwestionowanym wyniku badania przed wpływem sprawozdania do siedziby PSSE (tj. przed 21.10.2022 r.).

Ponadto zaznacza się, iż po pojawieniu się przekroczenia mikrobiologicznego w jednej z dwóch badanych próbek wody oraz nieakceptowalnego smaku w drugiej badanej próbce, nie przeprowadzono ponownych badań jakości wody z większej liczby punktów, tak aby możliwe było dokonanie oceny bezpieczeństwa zdrowotnego osób zaopatrywanych przez wodociąg na całej sieci wodociągowej. Ponadto, gdy w badanej próbce wody stwierdzono nawet niewielkie przekroczenie mikrobiologiczne jednego parametru, w celu zapewnienia pełnego bezpieczeństwa zdrowotnego osób zaopatrywanych w wodę, zalecanym jest, aby kolejne próbki wody były pobierane w zakresie wszystkich parametrów mikrobiologicznych ujętych w części A i C (Tabela 1) załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294 ze zm.). Tym bardziej ma to znaczenie w sytuacji, gdy w drugiej z badanych próbek wody pojawił się nieakceptowalny smak, którego przyczyna wystąpienia powinna zostać ustalona. Zaznaczyć przy tym należy, iż nieakceptowalny smak wody do spożycia może wskazywać zarówno na zanieczyszczenia mikrobiologiczne, jak i / lub chemiczne. W przypadku próbek wody pobieranych w ramach kontroli wewnętrznej, należy zwracać uwagę zarządzającemu obiektem na opisane powyżej kwestie (takie jak liczba punktów, z których należy ponownie pobrać próbki wody do badań, zakres badanych parametrów):

- na podstawie wyników badań próbek wody pobranych 19.09.2022 r. oraz 22.09.2022 r. wydano ocenę jakości wody, w której stwierdzono przydatność wody do spożycia (ocena jakości wody z 25.10.2022 r.). W sporządzonej ocenie zawarto informację, iż w próbce wody pobranej 19.09.2022 r. stwierdzono przekroczenie parametru mikrobiologicznego, niemniej jednak wykonane przez producenta wody badanie kontrolne nie wykazało przekroczeń (tym samym woda spełniała wymagania w zakresie mikrobiologicznym). W ocenie zawarto również

informacje, iż w próbce wody pobranej na sieci wodociągowej smak określono jako nieakceptowalny. W treści oceny wskazano na aspekty mogące mieć wpływ na smak wody oraz zaznaczono, iż „*Dla smaku i zapachu wody nie zostały ustanowione zalecane dopuszczalne wartości oparte na przesłankach zdrowotnych, mają być akceptowalne przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian*”. Z powyższego wynika, iż w toku analizowanej sprawy nie zostały podjęte czynności mające na celu ustalenie przyczyny pojawienia się nieakceptowalnego smaku wody, również nie pobrano ponownie próbki wody do badań w zakresie „smaku”;

- w toku prowadzonej sprawy nie pobrano opłaty za kwestionowane badanie jakości wody (w dokumentacji znajduje się kalkulacja kosztów sporządzona przez laboratorium PSSE w Lesznie), przy czym w aktach sprawy nie zawarto również ewentualnej adnotacji służbowej o uzasadnionej przyczynie odstąpienia od nałożenia opłaty.

2. W drugiej z analizowanych spraw 18.09.2023 r. (w ramach kontroli urzędowej) pobrano próbki wody do badań z dwóch punktów zlokalizowanych na sieci wodociągowej. Na jednym z dwóch otrzymanych sprawozdań z badań wykazano podwyższoną wartość dla jednego z badanych parametrów mikrobiologicznych oraz podwyższoną mętność wody. Z udostępnionej w czasie trwania kontroli przez pracowników PSSE dokumentacji wynika, iż:

- sprawozdania sporządzone przez laboratorium PSSE w Lesznie wpłynęły do PSSE w Gostyniu 25.09.2023 r. Niemniej jednak, już w dniu 21.09.2023 r. pracownik PSSE w Gostyniu wysłał do producenta wody wiadomość e-mail z informacją o podwyższonej wartości parametru mikrobiologicznego, jednocześnie prosząc o przeanalizowanie problemu, wdrożenie działań naprawczych oraz wykonanie badania kontrolnego. Zwraca się uwagę, aby informacje o wynikach badań jakości wody przekazywane przez laboratorium wykonujące badanie (przed wpływem sprawozdań z badań) były każdorazowo odnotowywane w aktach sprawy np. w postaci adnotacji służbowej;

- w tym samym dniu (21.09.2023 r.) pracownik przedsiębiorstwa wodociągowego przekazał drogą mailową informację o planowanych działaniach oraz zamiarze pobrania 25.09.2023 r. próbki wody do badań;

- w dokumentacji przedstawionej przez PSSE w Gostyniu brak dowodów, aby w toku sprawy do producenta wody przekazano informacje o podwyższonej mętności wody;

- do PSSE w Gostyniu 17.10.2023 r. wpłynęło sprawozdanie z badań próbki wody pobranej 25.09.2023 r. w ramach kontroli wewnętrznej. Próbką została pobrana w jednym punkcie, w którym wcześniej stwierdzono podwyższone wartości parametrów jakości wody. W badaniu oznaczono jeden parametr – mikrobiologiczny, który wcześniej charakteryzował się podwyższoną wartością. Nie wykryto obecności bakterii.

Zwraca się uwagę, iż w zgromadzonej dokumentacji brak dowodów potwierdzających, aby pracownicy PSSE w Gostyniu pozyskali od producenta wody informacje o ww. niekwestionowanym wyniku badania przed wpływem sprawozdania do siedziby PSSE (tj. przed 17.10.2023 r.).

Ponadto zaznacza się, iż po pojawieniu się podwyższonej wartości jednego z parametrów mikrobiologicznych oraz podwyższonej mętności wody w jednej z dwóch badanych próbek wody, nie podjęto szerszych działań mających na celu ustalenie przyczyny pojawienia się ww. problemu. W takich przypadkach, oprócz wykonania ponownych badań jakości wody w zakresie wszystkich kwestionowanych parametrów, należałoby rozważyć:

- z uwagi na zwiększoną mętność wody wykonanie badań również w zakresie innych parametrów, których najwyższe dopuszczalne wartości mogą zostać przekroczone w przypadku stwierdzonej zwiększonej mętności wody (np. żelazo, mangan, utlenialność, zawartość całkowitego węgla organicznego, glin). Zaznacza się, iż w przedmiotowej sprawie nie wykonano ponownego badania w zakresie parametrów fizykochemicznych - nawet w zakresie samej mętności wody;
- z uwagi na podwyższoną wartość parametru mikrobiologicznego wykonanie badań w zakresie wszystkich parametrów mikrobiologicznych ujętych w części A i C (Tabela 1) załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294 ze zm.);
- zwiększenie liczby punktów pobierania próbek wody z danego wodociągu w zakresie istotnych w danej sprawie parametrów.

W przypadku próbek wody pobieranych w ramach kontroli wewnętrznej, należy zwracać uwagę zarządzającemu obiektem na opisane powyżej kwestie (takie jak np. zakres parametrów do oznaczenia).

- na podstawie wyników badań próbek wody pobranych 18.09.2023 r. oraz 25.09.2023 r. wydano ocenę jakości wody, w której stwierdzono przydatność wody do spożycia (ocena jakości wody z 19.10.2023 r.). W sporządzonej ocenie zawarto m.in. informacje o pojawieniu się podwyższonej wartości jednego z parametrów mikrobiologicznych, niemniej jednak wykonane przez producenta wody badanie kontrolne było niekwestionowane (tym samym woda spełniała wymagania w zakresie mikrobiologicznym). W ocenie zawarto również informacje, iż jakość wody z przedmiotowego wodociągu spełnia wymagania z zakresie fizykochemicznym (określone w Tabeli 2, część C załącznika nr 1 ww. rozporządzenia). Jednocześnie w ww. ocenie zaznaczono, iż jedna z pobranych próbek wody charakteryzowała się zwiększoną mętnością, która nie ma negatywnego wpływu na zdrowie konsumentów, może jedynie obniżać cechy organoleptyczne wody.

Niemniej jednak, wartość mętności jednoznacznie nie odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294 ze zm.). W toku analizowanej sprawy nie zostały podjęte czynności mające na celu ustalenie przyczyny pojawienia się zwiększonej mętności wody, również nie pobrano ponownie próbki wody do badań w zakresie samej mętności;

- w toku prowadzonej sprawy nie pobrano opłaty za kwestionowane badanie jakości wody (w dokumentacji znajduje się kalkulacja kosztów sporządzona przez laboratorium PSSE w Lesznie), przy czym w aktach sprawy nie zawarto również ewentualnej adnotacji służbowej o uzasadnionej przyczynie odstąpienia od nałożenia opłaty.

5.1.2. Przeprowadzanie przez pracownika czynności kontrolnych

Przed planowaną kontrolą pracownicy Oddziału Nadzoru Sekcji Higieny Komunalnej PSSE w Gostyniu zapoznali się z dokumentacją obiektu oraz przygotowali się do pobierania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Kontrola obiektu – wodociągu Czajkowo została przeprowadzona przez pracowników PSSE w Gostyniu w obecności pracowników WSSE w Poznaniu 19.03.2024 r. Pracownicy WSSE w Poznaniu, po przybyciu do obiektu, przekazali przedstawicielowi kontrolowanego obiektu zawiadomienie o kontroli obejmujące swym zakresem sprawdzenie pod względem merytorycznym działalności Oddziału Nadzoru Sekcji Higieny Komunalnej PSSE w Gostyniu w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektem wodnym (wodociąg

Czajkowo). Odbiór zawiadomienia został potwierdzony podpisem i datą. Pracownicy WSSE w Poznaniu uzyskali ustną zgodę na przeprowadzenie obserwacji czynności kontrolnych prowadzonych przez upoważnionych pracowników Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu oraz wgląd do dokumentacji kontrolowanego obiektu.

Pracownicy PSSE w Gostyniu przeprowadzając kontrolę wodociągu Czajkowo posiadali dokumenty niezbędne podczas kontroli: legitymacje służbowe, upoważnienie PPIS w Gostyniu oraz klauzulę RODO. Powyższe dokumenty zostały przedstawione przedstawicielowi kontrolowanego obiektu po przybyciu. Przedstawiono także zakres kontroli.

Kontroli poddano m.in. stan sanitarno-techniczny ujęcia wody, urządzeń wodociągowych, stacji uzdatniania wody oraz jej otoczenia.

Po zakończonych czynnościach kontrolnych omówiono z przedstawicielem podmiotu wyniki kontroli. Dokonano wpisu do książki kontroli.

5.1.3. Prawdliwość sporządzenia dokumentacji

Dokonano oceny dokumentacji sporządzonej przez pracowników PSSE w Gostyniu: zawiadomienia o zamiarze przeprowadzenia kontroli, upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, protokołu kontroli wraz z załącznikami, protokołów poboru / przyjęcia próbek do badań.

W oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236) przed dokonaniem czynności kontrolnych PPIS w Gostyniu wydał zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli. W ww. zawiadomieniu przywołano również art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej ówczesnie obowiązującego (Dz. U. z 2023 r. poz. 338 ze zm.). Kontrolę wszczęto nie wcześniej niż po upływie 7 dni i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. W dokumentacji pokontrolnej znajduje się również upoważnienie do przeprowadzenia kontroli zawierające informacje, o których mowa w art. 49 ust. 7 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236).

5.1.3.1. Protokół kontroli - znak ON-HK.9020.22.2024

W wyniku kontroli przeprowadzonej 19.03.2024 r. sporządzono protokół kontroli nr ON-HK.9020.22.2024 oraz załączniki: ZF/PT/HK/01/01/10 i ZF/PT/HK/01/01/11.

Protokół kontroli obiektu sporządzony jest prawidłowo, jednak w pewnych obszarach wymaga uszczegółowienia. W pkt III.2 „Informacje istotne dla ustaleń kontroli”:

- wskazano, iż „Strona Kontrolowana oświadczyła, iż 6 marca 2024 r. doszło do rozszczelnienia orurowania pompy głębinowej studni nr 2 w Czajkowie. W związku z powyższym wymieniono pompę na nową.” Pomimo, iż w protokole kontroli w części „działania informacyjno-edukacyjne” przypomniano, iż w ramach prowadzonego nadzoru nad materiałami i wyrobami stosowanymi w procesach uzdatniania i dystrybucji wody właściwy PPIS wydaje ocenę higieniczną lub dokonuje weryfikacji, to w przypadku otrzymania powyższej informacji pracownicy PSSE w Gostyniu nie ustosunkowali się do niej jednoznacznie i nie poinformowali o konieczności przedstawienia dokumentacji niezbędnej w ramach prowadzenia nadzoru nad stosowanymi w procesach uzdatniania i dystrybucji wody materiałami (§ 24 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294 ze zm.);
- dobrą praktyką jest, aby w przypadku posiadania przez zarządzającego obiektem rejestru prowadzonych procesów dezynfekcji wody oprócz daty prowadzenia tych zabiegów PPIS w Gostyniu poinformował, iż wskazane jest odnotowywanie oznaczanie stężenie wolnego dezynfektanta w wodzie. Dzięki nadzorowaniu stężenia dezynfektanta w wodzie możliwe jest monitorowanie efektywności dezynfekcji i jej skontrolowanie w przypadku ewentualnych przekroczeń bakteriologicznych;
- zwraca się również uwagę, iż w opisywanym protokole kontroli przytoczono § 7 pkt. 5 i 7 ww. rozporządzenia w zakresie konieczności niezwłocznego informowania o przekroczeniach wartości parametrycznych oraz przekazywania sprawozdań z badań jakości wody. Omawiany paragraf odnosi się do wewnętrznej kontroli jakości wody przeprowadzanej przez podmiot dostarczający lub wykorzystujący wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego lub w podmiotach działających na rynku spożywczym. Wewnętrzna kontrola jakości wody realizowana przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne (a do takiego rodzaju działalności należy zaliczyć wodociąg Czajkowo) określona jest w § 6 pkt 2 i 9 ww. rozporządzenia.

W pkt. IV „Uwagi i zastrzeżenia osób uczestniczących w kontroli” w miejscu, gdzie zgodnie z przypisem dolnym, powinien znajdować się czytelny podpis osób obecnych

podczas kontroli widnieje podpis jeden osoby - osoby upoważnionej pisemnie do reprezentowania kontrolowanego obiektu. Oprócz ww. osoby powinien również znaleźć się podpis osoby wymienionej w pkt. I.7 „Inne osoby, w obecności których przeprowadzono kontrolę”.

5.1.3.2. Formularz ZF/PT/HK/01/01/10 (załącznik do protokołu)

- Załącznik do protokołu ZF/PT/HK/01/01/10 wypełniany jest poprawnie, wymaga jednak uszczegółowienia:

- informacja na temat czasu obowiązywania pozwolenia wodnoprawnego (data ważności) znajdująca się w pkt 5 „Pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód jest aktualne”, gdzie wskazano datę „(...) do 14 września 2020 r.” jest niespójna z zapisem z pkt II.11 „Dokumenty oceniane w trakcie kontroli”, gdzie widnieje zapis „*pozwolenie wodnoprawne z dnia 14.09.2020 r (...)*”;

- w punkcie 12.8. „sprawowany jest nadzór laboratoryjny nad procesem uzdatniania wody przez laboratorium wodociągowe/inne” powielono informacje z protokołu kontroli i uznano wodociąg Czajkowo jako podmiot dostarczający lub wykorzystujący wodę pochodzącą z indywidulanego ujęcia w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego lub w podmiotach działających na rynku spożywczym [§ 7 pkt. 5 i 7 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2027 r. poz. 2294 ze zm.)] - patrz pkt. 5.1.3.1. Protokół kontroli - znak ON-HK.9020.22.2024;

- w punkcie 18.2 „Stan sanitarno-techniczny ujęć/źródeł wody. Ujęcia wód podziemnych”, podobnie jak w przypadku protokołu kontroli, użyto zapisu „*Strona Kontrolowana oświadczyła, iż 6 marca 2024 r. doszło do rozszczelnienia orurowania pompy głębinowej studni nr 2 w Czajkowie. W związku z powyższym wymieniono pompę na nową.*” Pracownicy PSSE w Gostyniu nie ustosunkowali się do jednoznacznej informacji i nie poinformowali o konieczności przedstawienia dokumentacji niezbędnej w ramach prowadzenia nadzoru zgodnie z § 24 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294 ze zm.) - patrz pkt. 5.1.3.1. Protokół kontroli - znak ON-HK.9020.22.2024;

- w tabelce końcowej dołączonej do załącznika w kolumnie „data włączenia studni do eksploatacji” brak danych (pole puste) pomimo, iż w treści protokołu określono datę na 1983 r.

5.1.3.3. Formularz ZF/PT/HK/01/01/11 (załącznik do protokołu)

- Załącznik do protokołu ZF/PT/HK/01/01/11 wypełniony poprawnie, jednak w punkcie 4 „Stan sanitarno-techniczny ujęć wody” opisano jedynie stan sanitarno-techniczny studni. Dobrą praktyką jest, aby w omawianym punkcie opisać np. teren wokół ujęcia wody.

5.1.4. Pobieranie próbek wody do badań (oraz prawidłowość sporządzenia dokumentacji w tym zakresie)

W czasie kontroli przeprowadzono przykładowe pobranie próbek wody w zakresie parametrów grupy A oraz parametrów grupy B.

Pobrania dokonano m.in. w obecności przedstawiciela obiektu (osoby upoważnionej pisemnie do reprezentowania kontrolowanego podmiotu). Pracownicy wyposażeni byli w sprzęt do pobierania i transportu próbek. W trakcie kontroli sprawdzono temperaturę wody i oznaczono zawartość chloru w wodzie metodą kolorymetryczną, stosując aktualne wzorce do pomiaru chloru (termin ważności – 30.06.2024 r.). Do dezynfekcji rąk używano środków AHD 1000 (termin ważności – lipiec 2026 r.).

W pierwszej kolejności zostały pobrane próbki wody do badań w zakresie fizykochemicznym, następnie bakteriologicznym (po dokładnym opaleniu kranu). Próbkę do badań mikrobiologicznych zostały pobrane w jednorazowych, jałowych rękawiczkach, w sposób zabezpieczający próbki przed zanieczyszczeniem.

Wypełniono trzy protokoły pobrania/przyjęcia próbek do badań, w których zawarto m.in. informacje o miejscu pobrania próbki, stężeniu chloru w wodzie oraz temperaturze wody. W sporządzonych protokołach zaleca się, aby w rubryce „Rodzaj obiektu/urządzenia wodnego” podawać również nazwę obiektu (pełną nazwę wodociągu), z którego pobrano próbki wody (w ocenianych dokumentach w tym miejscu zapisano: „wodociąg publiczny”). W rubryce „Adres” podano lokalizację urządzenia wodociągowego poprzez wskazanie nazwy miejscowości. W tym miejscu należałoby podawać pełen adres – wraz z numerem obiektu. W rubryce „Próbkobiorca” zawarty jest podpis jednego pracownika PSSE w Gostyniu (osoby pobierającej bezpośrednio próbkę wody, w tym czasie druga osoba zajmowała się wypełnianiem dokumentacji związanej z pobraniem).

Na dwóch sporządzonych protokołach w rubryce „Próbkę pobrano w obecności przedstawiciela producenta wody lub administratora sieci” znajduje się podpis pracownika przedsiębiorstwa wodociągowego, który w czasie kontroli nie przedstawił pisemnego upoważnienia do reprezentowania kontrolowanego obiektu. Protokoły poboru/przyjęcia próbek wody do badań powinny być podpisywane przez osoby kierujące podmiotem, bądź upoważnione pisemnie do reprezentowania kontrolowanego podmiotu.

Na podstawie ustaleń z kontroli ocenia się działalność PSSE w Gostyniu w kontrolowanym zakresie *:**

1. **Pozytywnie**
2. **Pozytywnie z uchybieniami**
3. **Pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości**
4. **Negatywnie**

5.2. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości:

1) Na przekazywanych przez producenta wody sprawozdaniach z badań (wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej) brak wyszczególnienia wszystkich parametrów objętych monitoringiem parametrów grupy A, zgodnie z częścią A załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294 ze zm.). Zgodnie z § 20 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia w ramach nadzoru nad jakością wody, prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny weryfikuje wywiązywanie się podmiotów, o których mowa w § 6 i § 7 ww. rozporządzenia, z realizacji badań jakości wody, zgodnie z ustalonym harmonogramem (...). W dokumentacji brak dowodów potwierdzających, aby zweryfikowano wywiązanie się podmiotu z nałożonego obowiązku i w następstwie zobligowano producenta wody do przekazywania sprawozdań z badań zawierających wszystkie parametry objęte monitoringiem parametrów grupy A (również „smaku”), zgodnie z częścią A załącznika nr 2 do ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia. Takie postępowanie skutkuje nie spełnieniem wymagań wynikających z ww. rozporządzenia.

2) Wydawane oceny obszarowe nie zawierają wszystkich danych, o których mowa w 23 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294 ze zm.). Skutkuje to naruszeniem obowiązujących przepisów.

5.3. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania PSSE:

- 1) Zgodnie z § 20 ust. 1 pkt 1 w ramach nadzoru nad jakością wody, prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny weryfikuje wywiązywanie się podmiotów, o których mowa w § 6 i § 7, z realizacji badań jakości wody, zgodnie z ustalonym harmonogramem (...). W związku z powyższym, każdorazowo należy weryfikować, czy na przekazywanych przez producenta wody sprawozdaniach z badań (wykonywanych zgodnie z ustalonym harmonogramem w ramach kontroli wewnętrznej), wyszczególnione zostały wszystkie parametry objęte monitoringiem parametrów grupy A, zgodnie z częścią A załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294 ze zm.).
- 2) Oceny obszarowe należy wydawać zgodnie z § 23 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294 ze zm.). Powinny one zawierać wszystkie dane, o których mowa w § 23 ust. 2 ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia.

5.4. Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości:

Nie dotyczy.

Informację o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia proszę przekazać w terminie**** do 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

W toku kontroli zgromadzono akta (dowody zgromadzone podczas kontroli) – nie dotyczy.

Zastępca Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego
Inspektora Sanitarnego

.....mgr. Hanna Kurek
specjalista epidemiolog

data, podpis WPWIS

* - niepotrzebne skreślić

** wpisać właściwą komórkę organizacyjną

*** właściwe podkreślić i uzasadnić

**** termin ustala WPWIS

